

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 8. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20'—, polletno K 10'—, četrtletno K 5'—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 30'—. — Naročnina se pošilja upravnistvu. — Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITICEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo: Učiteljska Tiskarna, Frančiškanska ulica št. 8. Dopisi se pošiljajo uredništvu. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglašanju po: pust. — Za odgovor je priložiti znamko. — Telefon številka 118.

Balkanska vojna.

V resnih časih.

Evropa že dolgo ni živela v tako resnih časih kakor sedaj. Bile so že različne vojne in različne krize — mednarodna situacija se je že večkrat poostila — toda tako resno že dolgo ne. kakor v teh dneh. Včerajšnji dan se je smatral kot odločilni — morebiti je odločitev tudi že padla. Kriza je dosegla svoj vrhunec. Le največji optimisti lahko govore, da ne bo vojne — nihče ne ve, kaj se zgodi čez nekaj trenutkov — vse pričakuje napeto novih vesti.

Resnost časa se pozna povsod. Težko naltite na človeka, ki bi ne govoril o vojni. In to ne samo pri nas — cela Evropa stoji pred začetkom velikih dogodkov.

Groza obide človeka, ako pomisli, kaj vse lahko sledi — zaradi par balkanskih skal, za katere se doslej ni nihče zanimal. Albanija je bila doslej svetu neznana kakor centralna Afrika — nihče se ni potoval za Albance — stoletja so živeli svoje divje življenje — naenkrat pa je ta nekulturni narod postal nevarnost za celo kulturno — Evropo. To se sliši sicer ironično, pa je resnično. Ako ne bodo znali diplomati najti primerne korake preko Albanije — bo nastala vojna, pod katero bo trpela cela evropska civilizacija. Položaj je bolj resen, nego si mislimo.

Ako pride do resnega spopada med Avstrijo in Rusijo — potem je gotovo, da bo sledilo vse to, kar mora slediti, namreč prava evropska vojna — ko bodo šle države druga proti drugi v boj na življenje in smrt. Da je bil evropski mir že dolgo v nevarnosti, je znana stvar.

Oboroževanje zadnjih let je kazalo, kam gre kulturna Evropa. Hitro se je množila evropska kultura zadnjega polstoletja — ravno tako hitro pa je rastlo tudi ono morilno orodje, ki lahko v nekaj tednih razbije — kar so postavile cele generacije. Po l. 1870 so evropske države postavile svojo silo — na svoje orodje. Le s težavo so narodi dobili sredstev za svoje kulturne namene — zato pa so šli milijoni za topeve in za vojne ladje. Nastalo je pravo tekmovanje med državami, katera bo imela večjo armado — in boljše bojne ladje.

Države so na eni strani čutile, da raste samozavest narodov, ki bolj in bolj odločno zahtevajo svoje pravice in svojo svobodo — na drugi strani pa raste sila mas, socializem vlada v najširših slojih, ki s svojimi organizacijami dobivajo vedno večjo moč. Države so torej čutile, da v njih samih raste njim nevarna moč, zato so pred vsem skrbele, da pomnože svojo državno silo. Čutile pa so tudi, da raste nevarnost zunaj njih, ker so gospodarske koristi zahtevale vedno več previdnosti pred sosedom. Tako je nastala v Evropi državna konkurenca, ki se je kazala posebno v boju za morje. Evropske vesile so hitele pridobivati novih kolonij izven Evrope — poleg tega so morale skrbeti, da so imele odprte trgovske pote. Tovarne, stroji, industrija — vse je rastlo hitro — blaga je bilo vedno več na prodaj — treba je bilo dobiti kupca. Vsako zaostajanje je pomenilo milijone zgube. Kdor ni znal urediti svoje trgovine, je gospodarsko propadel. Nastala je huda konkurenca za izvoz. Anglija in Nemčija sta dobro čutili, da mora priti čas, ko bosta morali z

orožjem odločevati, katera bo obvladala svetovno trgovino. In zdí se, kakor da je prišel odločilni trenutek sedaj.

Desetletja so rasti konflikti med državami. Ta in ona ima kaj povrniti. In sedaj je prišel ugoden trenutek. Tako bo morebiti oni kos Albanije samo kakor mal kamenček, ki se zvali z gore in — provzroči plaz, ki podira stoletna drevesa in premikuje skale.

Tako živimo v resnih časih — vojna preti znotraj in zunaj. Vse visi v negotovosti — na niti. En sam strel in svetovni požar je tu — gorilo bo grozno, kajti dolgo se je pripravljalo.

Lahko da reši ena sama dobra beseda Evropo od preteče nevarnosti — toda vprašanje je, ali ima evropa še moža, ki bo znal o pravem času izpregovoriti to besedo.

Vojna.

Balkanska vojna je zadnje dni stopila precej v ospredje, vedno večjo pozornost pa zavzema internacionalna politična situacija, ki je silno zagonetna. V očigled avstrijsko-srbskega konflikta, ki postaja vedno zanimivejši in izbruhne lahko vsak čas z vso silo na dan, je postala Evropa nemirna. Vedno bolj se pojavljajo nasprotstva med trozvezo in tripelentento, zlasti pa z Rusijo, ki stoji odločno na strani Srbije in jo hoče kakor se zdi v njenih zahtevah energično podpirati. Situacija je dandanes nekako tako, kot pomladi l. 1908, za časa aneksijske krize. Tudi takrat je prišla Srbija z Avstrijo v oster konflikt, ki se je na koncu s srbsko retirado. Rusija namreč ni bila pripravljen in je zato takoj, kakor hitro je nemški cesar prišel groziti z orožjem, pustila Srbijo na cedilu. Danes je drugače. Rusija je pripravljena in neprestano mobilizira. S tem hoče Avstriji namigniti, da sedaj ne bo šlo tako gladko kakor l. 1908. in jo zato spodbuja k popustljivosti.

Seveda ne mobilizira samo Rusija, ampak tudi Nemčija in Italija kot zaveznici Avstrije. Tudi iz Francije prihajajo nalogoma glasovi, da se tudi tam gde ob mejah nenavadne stvari. Anglija pa tako komaj čaka, da uniči svojega velikega nemškega tekmeca na morju.

Kako se bo razvil ta ples še ne vemo. Toliko je gotovo, da si evropske vojne ne želi nihče, najmanj pa Nemčija, ki bi za slučaj vojne gospodarsko še najbolj padla. Diplomacija ho mora napeti vse sile, da odvrne to preteče zlo od človeštva. Tako Avstrija, kakor Srbija bosta morala nekoliko odnehati od svojega stališča, sicer je katastrofa neizogibna.

Z balkanskega bojišča ni ničesar novega. Kolikor je posneti po zadnjih poročilih, se na vzhodu vrše mirovna pogajanja med Bolgari in Turki, na zapadu pa Srbi in Grki razbijajo zadnje ostanke turške armade, katere je še komaj okoli 40.000. Pri Čataldži je vse mirno in vse pričakuje z napetostjo izid mirovnih pogajanj. Kakor hitro bodo Turki definitivno odklonili balkanske mirovne pogoje, bo balkanska armada priredila energično akcijo pred Čataldžo, udrila tudi v Carigrad in v mestu samem diktirala Turčiji mirovne pogoje. Toda do tega najbrže ne bo prišlo, ker so Turki prišli do prepričanja, da so zgubljeni in da je zadnji čas, da rešijo vsaj še to, kar se da rešiti.

ZAPLENJENI TURŠKI TOPOVI PRI BITOLJU

Belgrad, 25. novembra. Prestolonaslednikova armada je pri Bitolju v boju s Turki zaplenila 51 topov. Skupno so dosedaj Srbi zaplenili 200 turških topov. V Bitolju je nad 10.000 turških ujetnikov.

SRBI IN ČRNOGORCI PRED DRAČEM.

Cetinje, 25. novembra. Iz Sv. Ivana se poroča: Črnogorske predstraže, ki so v soboto odšle proti Draču pred srbsko vojsko, so naletele ob reki Mati na energičen turški odpor, katerega pa so kmalu zlomile. V nedeljo so odpravile proti Draču ostale čete, ki bodo prišle semkaj v kratkem. Predstraže črnogorske vojske so dospale do Kakaričke gore in jo zavzele. Proti Draču se pomika celo desno krilo, ki se je nahajalo pred Tarabošem in se bo združilo pred Dračem s Srbi.

POGAJANJA ZA PREMIRJE.

Sofija, 25. novembra. Prvi sestanek turških in bolgarskih zastopnikov pri pogajanjih za premirje, se je vršil danes popoldne v Bakčik K6i.

Carigrad, 25. novembra. Ministrski svet, ki je določil zastopnikom instrukcije za premirje in mirovna pogajanja, je trajal do desete ure zvečer. Rešid paša je še pred zaključkom ministrskega sveta odpotoval v turški glavni stan.

Carigrad, 26. novembra. Baje je pisмено sklenjeno že osemdnevno premirje, med katerim naj bi ohranili obe armadi svoje pozicije. Turški ministrski svet se je poleg tega posvetoval tudi o projektu, imenovati v državni svet veliko število Armencev, katoličanov in Grkov, ki naj prevzamejo medtem, ko parlament ne zboruje, zakonodajne funkcije.

Carigrad, 26. novembra. Turški pooblaščenca za mirovna pogajanja so se včeraj popoldne sestali v Bazedžikeju z balkanskimi pooblaščenca, da določijo pogoje za premirje in za mir. V Carigradu se govori, da so pogajanja zelo težavna, ker vztraja Balkanska zveza pri svojih pogojih in zlasti pri zahtevi, da morajo Turki zapustiti obrambno črto pri Čataldži, česar pa Turki nočejo storiti. Danes se nadaljuje pogajanja, ter sta za nova pooblaščenca izvoljena Rešid naša in polkovnik Ali Riza.

Carigrad, 26. novembra. Senadni predsednik Ferid naša je imel včeraj donoldne dolgo posvetovanje z velikim vezirjem. Posvetovanje se je tikalo pred vsem albanskega vprašanja in stališča Turčije napram temu vprašanju.

Sofija, 26. novembra. Bolgarski ministrski svet je imel včeraj zelo važno sejo, ki pa je trajala samo poldrugo uro, ter sklepalo iz tega, da mirovna pogajanja ugodno potekajo.

Berolin, 26. novembra. Iz Carigrada poročajo, da se tam splošno sodi, da pride pri mirovnih pogajanjih do sporazuma.

Carigrad, 26. novembra. V turških političnih krogih zatrjujejo, da potekajo pogajanja za premirje in za mir neugodno, in da se bodo ta pogajanja jutri prekinila. Balkanska zveza ne zahteva samo predaje Čataldže, marveč hoče tudi v Carigrad. Turški delegatje imajo striktni nalog, da se tej zahtevi ne vdajo in tudi Odrina ne predajo.

GRKI NA OTOKU MITILENE.

Atene, 25. novembra. Mornariško ministritvo poroča: Turška posadka se je iz mesta Mitilene umeknila v vas Molyno, odkoder je pričela streljati na grški torpedovki „Velo“ in

Turška baharija.

Jaz sem Turčin, me poznate? pasje duše! Blizje, blizje, Če poguma kaj imate! Sablja moja dobro striže. Hrabra mi je moja roka, marsikdo pač bridko stoka, bridko stoka, bridko joka — kadar ta po lrbtu poka. Ako jaz se razjezim — vse na kosce razdrobim. Jaz sem bogat in močan, vsej Evropi sem poznan. Pridite sosedje mali, kaj bi se pritoževali? Mi vam bomo pokazali, da se Turčin nič ne šali. Srbi, Grki in Bolgari Črnogorci in magari — še vsi Rusi in Taliani — pridite mi v pest, kristjani, jaz vam svojo moč pokažem z nožem hrbte vam namažem, da ne boste pozabili, kdaj smo zopet skupaj bili. Milosti jaz ne poznam — kakor pse vas pomandram. Če se jaz na vojsko spravim, to gorje bo vam, — to pravim, poidem v Sofijo — in tam glave bom posekal vam, potlej poidem v Belgrad, Srbom tam zavijem vrat, potlej bom Cetinje vzel in Nikiti glavo snel. Z Grkom hitro bom končal, in ga v morje bom pognal, in nazadnje poidem v Rim — tam Taliane polovim če pa Rusa kje dobim, vse kosti mu razdrobim. Jaz sem Turčin, kdo je več? Dobro znan je vam moj meč, milosti jaz ne poznam, vsakemu plačilo dam.

LISTEK.

M. ZEVAKO:

V senci jezuita.

(Dalje.)

Negotovost se ji je zazdela še strašnejša od resničnosti.

»Gospa je zajecjlala. Margentina jo je pogledala, ne da bi kaj rekla.

»Gospa, zakaj ste me privezali? Saj vam obljubim, da ne bom poizkusila bežati.«

In krotko je dodala:

»Te vrvi me bole. Dajte, odvezite me.«

Margentina ji ni odgovorila.

Vstala je, pristopila, pokleknila k njej ter sklonila svoj obraz nad obrazom mlade deklice.

In dejala je:

»Saj vidiš, da delam, zate delam.«

»Zame?«

»Krinko ti delam.«

»Ne razumem vas,« je dejala Zileta vsa omamljena.

»Poslušaj me. Ali poslušaj?«

Zileta je pritrdila z obrvmi.

»Sovražim te. Sovražim te zato, ker si hči one, ki je mrzim iz dna svoje duše! Hotela sem pripraviti tvoji materi enake muke, kakor sem jih morala trpeti jaz zaradi nje! Ali me razumeš? Ah, ne razumeš me! Pa kaj zato! Hotela sem, da bi plakala tvoja mati, kakor sem plakala jaz. In zato sem napravila to krinko!«

Z zmagovalno gesto je zavijtila vlažno in dišečo krinko.

»Napravila sem to krinko, ki ti jo nadenem čez malo časa. Tvoj obraz zakrijem z njo, in

ko ti jo snamem, ne bo več takšen kakor doslej.«

Vesela je stekla proč, poiskala zrcalo in ga pomolila Zileti pred obraz.

»Dobro se ogled v tem zrcalu, hči goljufije! Ogled se dobro, občuduj se še enkrat — poslednjikrat! Govorili so ti pogostoma, da si lepa! Ogled se dobro! Lepa ne boš nikoli več!«

»Nikoli več lepa!« je vzkliznila Zileta in zmajala z glavo. »Ah, kaj mi je zdaj do moje lepote!«

Blaznica ni slišala teh besed.

»V treh dneh,« je dejala, »bo ta krinka godna. Napolski čarodeji, ki mi je prodal tekočino, je dejal: tri dni bo trajalo, da se klobučina popolnoma napoji. Tri dni časa imaš torej še, da se moreš občudovati. Potem bo vse pri kraju; potem te povedem nazaj k tvoji materi, snamem ti krinko in ji porečem: — Evo, glej, kaj sem storila s tvojo hčerko. Strašen bo ta udarec, a jaz se bom smejala.«

Tiste tri dneve je preživela Zileta kakor strašen sen.

Blazna Margentina se ni genila od nje niti za minuto. Niti oči ni premaknila od nje.

Celo po noči je čutila Zileta, kako počiva na njej ta čudno jasni in globoki pogled, ki jo je navdajal s tajinstvenim strahom.

Po dnevi, kadar se ji je Margentina približala, se je umikala pred njo v najgloblje kote podstrešne čumnate.

V takih trenutkih se ji je zdelo, da znori od groze. Klical je Manfreda s šibkim in drhtečim glasom otrok, ki trepečevo v bolečinah. Toda omeniti je vredno, da se je blaznica ni doteknila.

Svojo krinko je obesila na žebelj.

Včasih je stopila prav blizu k njej, gledala jo in majala z glavo.

XXXIV.

Gospod De Monklar doma in pri kralju.

Le trudoma je prodirala luč v črno prepeti kabinet, kjer se je zdelo, da se je naselila večna žalost.

Vse je bilo tukaj nekako otrplo in brezupno.

Ravno zato je gospod De Monklar ljubil to sobo.

Tu je delal zjutraj zarana in pisal z mrklo radostjo neizprosne ukaze, ki so vedno iznova krasili pariška vešala z obešenci.

O strašni plodovi, viseči na drevesu tiste nesramnosti, ki jo imenujejo ljudje pravica!

Zvečer je počival tukaj s trpko naslodo v duši.

Včasih je sanjari.

Ravno v tem trenutku, ko stopimo mi zdaj v njegovo sobo, ni gospod De Monklar niti pri delu, niti ne počiva.

Preteklost se obnavlja pred njegovimi duševnimi očmi.

Preden mu je okostenelo srce, je bil človek, enak drugim ljudem.

Kakšna katastrofa je morala priti, da ga je izpremenila v divjo zver?

Počasi se dvigne njegov sigurni pogled proti sliki, viseči nad njegovo mizo.

Slika predstavlja mlado ženo blesteče krasote, ki drži za roko malega sinčka. Čisto drobno je še dete, toda obraz mu je že resen in ponosen, čelo polno svetle bistroumnosti.

Ta slika je brez dvojbe portret.

Ah, kakšne spomine mora pač obujati v velikem profosu, da se obrača v stran s tako naglo gesto, kakor da bi se bal, da se razjoče — ta krvnik?

Rahlo trkanje na vrata ga spravi zopet k zavesti.

Ali ne bo njegov strašni pogled presunil in prestrašil gosta, ki se drzne stopiti v to sobo, tako polno skrivnosti.

Toda ne. Neznane se niti ne boji, niti se ne obojavlja.

Poslušen smehlja mu blodi po ustnicah.

On je že vajen prihajati v to sobo. Blizina strašnega Monklarja ga že zdavnaj več ne plaši. Pravico ima do dobrega sprejema. Kakor je penžen, vendar ni malo uslug, ki jih je že storil velikemu profosu.

Prijatelj ni, to se vidi. Tudi sluga ni.

Sokrivec je.

»Napolitanec Tito!« zamrmra Monkla.

Čudna prikazen je ta Napolitanec Tito!

Pred nekaj leti je prišel iz Italije in se nastanil v bližini Luvra, v majhni prodajalni, nad katero je kmalu obudil pozornost mimogredocih šop zelišč, obešenih na dolgi palici.

Par radovednežev je vstopilo in ga vprašalo, kaj pomenijo ta zelišča.

Tito je odgovoril, da jih je prinesel iz daljnih, daljnih dežel in da zdravijo sleherno bolezen.

Po tej izjavi je bila prodajalna več tednov neprestano polna ljudi.

Nato se je mahoma izpraznila.

Od časa do časa je Tito obnovil zelišča, ki so visela nad njegovo štacuno. Toda nihče ni prišel več kupovat.

Vse se je ogibalo prodajalne, kakor da je okuzena.

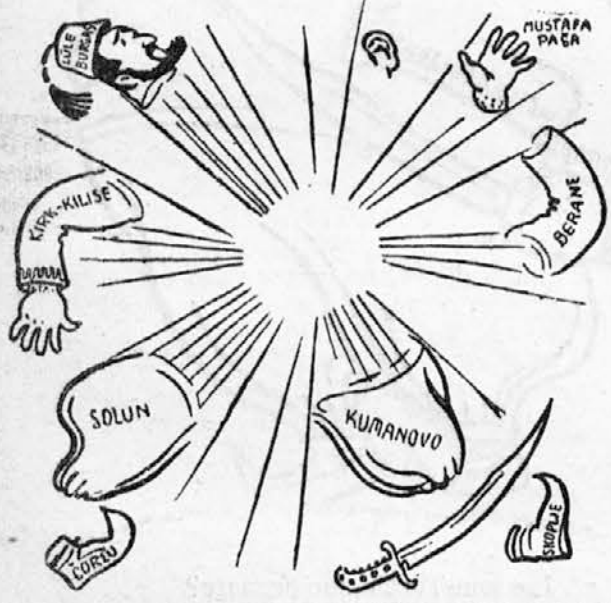
Vzrok ni bil to, da Titova zelišča ne bi bila pomagala.

Tit je prodajal še nekaj drugega, in tega so se bali ljudje.

Prodajal je smrt.

Vojske imam nad milijon denarja več stošot kron, pušk, orožja in topov imam za več sto vozov, pridite, junaki vi, Turčin se vas ne boji. Jaz imam doma trdnjave, ki so dale nemške slave, — zraven imam Zekki paše druge generale naše, ki se znajo dobro bit, svoje čete prav voditi. Pridite sosedje mali, priliko mi boste dale da se bodo generali moji dobro izkazali... Dolgo vas že nisem bil, in zato ste pozabili kaka moč je v naši sili. Mi vas bomo poučili... Hej! Junaki zdaj na boj, le poskusite z menoj!

Tak se Turek je napenjal in ni nehal, ni prejel, da nekoliko je skočil in se je — razpočil.

»Niki«, Grški torpedovki sta takoj odgovorili na ogenj in prisilili Turke, da so se z velikimi izgubami umaknili.

GRKI ZASEDLI TUDI CHIOS.

Atene, 25. novembra. Grška mornarica je sedaj zasedla tudi otok Chios. Sedaj se nahajajo v grških rokah že skoro vsi turški otoki v Egejskem morju.

DNEVNI PREGLED.

Našim cenjenim naročnikom. Ker je zadnje dni prišlo več reklamacij, v katerih se naročniki pritožujejo, da ne dobivajo lista redno, izjavljamo, da se je pošiljanje lista zakasnelo radi konfiskacij.

Nezakonski brajce. V Pešti se je pred par dnevi pobratil par prismojenih nemških delegatov in ogrskih magnatov, svoj blagoslov tej svetovnovajni zvezi pa je dal poljski kompromisar dr. Leo. Pri čašah šampanjca in tojakejskega vina so se Nemcem in Madžarom razgledali možgani in šinila jim je v zmešane možgane imenitna ideja, da — Germani in mongolski Madžari spadajo skupaj. Basta! Zveza je bila sklenjena in takoj sporočena urbi et orbi! Slovanom je pretela velika nevarnost, kajti nezakonski brajce so svedčano prisegli, da se bodo vedno skupno borili proti Slovanom, ki ogrožajo vso Evropo. Polni navdušenja so se novi bratje na to razšli. Ni minil še teden in že prihaja iz nemških vrst samih mrzel tuš na one, ki so skovali to imenitno spako, ki brca lahko samo z mažarskimi nogami. »Grazer Tagespost« je priobčil v ponedeljek članek, v katerem se odločno protivi nemško-madžarski zvezi in imenuje to spako mrtvorojeno dete. Mož, ki je napisal ta članek, dokazuje, da je nemško-madžarska zveza nestvor, ki zamore prinesiti sardove Madžarom, ki tepejo Nemce z isto šibo in ravnotako hudo kakor Slovane in Rumunce. To nepobitno dokazuje dejstvo, da so milijoni nemškega prebivalstva na Ogrskem popolnoma brezpravni in da se o njih ničesar ne sliši kakor bi ne eksistirali. Nemci bi z zvezo z Madžari le podaljševali življenje ogrskemu Firanu, ki pozna semo sebe in nikogar drugega, Nemško-madžarsko seme, kakor je razvidno, ne bo šlo preveč v klasje, četudi je dal dr. Leo svoj poljski katoliški »žegen«.

pisce pri Kropi in mu je odnesel zakljenjen kovček, v katerem je bilo več vrednostnih stvari. Tat mu je pograbil tudi obleko in perilo. Na sumu so imeli takoj samskega delavca Jožefa Amtmanna iz Koroškega, katerega so že razne sodnije zasledovale zaradi tatvine. Amtmanna so prijeli nekje v obližju Kočevja in so ga izročili tamošnjemu okrajnemu sodišču.

Divja lovca. Te dni je prijel orožnik nekega posestnika iz obližja Lukovice, ker je brez orožnega lista in lovske karte lovil v gozdu divjačino. Ko se je orožnik divjemu lovcu neopažen približal, je ta v poslednjem trenutku začel bežati. Vendar ga je orožnik slednjič vjel in mu vzel puško. — Tudi pri Ježici je orožniška patrulja prišla nekega kajžarja, ki je brez potrebnega dovoljenja streljal jerebice. Tudi temu se je odvzelo orožje.

Vozil se, a ni hotel plačati. Predvčerajšnjem je najel delavec Ivan Faust avto-taksameter v Eggenburgu in se je odeljal proti Puntigamu. Kot vozno takso je plačal 9 K. Ko je prišel tja, je zahteval, naj se ga pelje še naprej. Ko se je Faust zjutraj ob štirih pripeljal s šoferjem nazaj v Eggenburg, je skočil pred naznačeno hišo z voza, zaprl je vrtna vrata za seboj, ne da bi plačal vozno takso 43 K. Ko je šofer denar energično zahteval, mu je začel Faust groziti, da ga bo ubil. Šofer je nato Fausta naznanil orožništvu.

Posebno surov mož. Te dni okrog 1. ure zjutraj se je začel pripraviti s svojo ženo čevljarški pomočnik Ivan Kautz. Med pripirom je surovež vrgel svojo ženo na tla, vlačil jo za lase in jo suval. Sosedje, ki so se vsled ženininega klica na pomoč prebudili, so hitro prihiteli v Kautzovo stanovanje in so skušali ženo oprostiti, ker se jim to ni posrečilo, so poklicali stražnika. Ta je suroveža aretirjal in ga nato izročil sodišču.

Tatinska kuharica. Brezposelno kuharico Klara Köberl so predvčerajšnjem aretirjali in izročili sodišču, ker je neki gospe, katero je prosila za prenočišče in nekemu posestniku, pri katerem je dva dni služila, ukradla več obleke in perila.

Nepošten ženin. Posestnikov sin Ivan Bincel je imel kot vojak v Gorici razmere z natakario Ano Lipuh in obljubljal ji je, da jo bo vzel v zakon, ko odsluži vojaščino. Pod to pretvezo je izvil od dekleta ves denar, ki si ga je prihranila. Ko je šel v začetku novembra domov, je vzel tudi dekleta s seboj. Vse je bilo že pripravljeno za poroko in ženin in nevesta sta bila že trikrat na oklicih. 19. novembra bi morala biti poroka — tu pa je ženin nenadoma izginil in nihče ni vedel, kam je šel. Ogoljufana nevesta je nepoštenega ženina ovadila zaradi goljufije.

Nečloveški sin. Iz Brežic se poroča: Dne 18. novembra sta delala Ivan Lubšina in njegov 82letni oče Ivan Lubšina v nekem gozdu. Med delom sta se začela pripraviti in med pripirom je oče zažugal sinu s senenimi vilami. Tu pa je sin skočil k očetu, iztrgal mu je grablje iz rok, vrgel ga na tla in ga začel z vilami suvati in pretepati, da je ubogi starec obležal težko ranjen na tleh. Živinski sin je nato pustil očeta in je šel domov. Nekaj posestnik, ki je šel ravno po isti poti domov, je pripeljal voz, naložil nanj ubogega starčka in ga odpeljal v bolnišnico. Surovega sina so orožniki drugi dan nato prijeli in ga izročili sodišču.

Gojenec hiralnice se hotel usmrtiti v plamenih. 72letnega hiralniškega gojenca Franca Pelikana so odpeljali predvčerajšnjem v splošno bolnišnico v Pragi. Starček je bil ves opečen po prsih in trebuhu. Pelikan je slučajno prekoračil hiralniški red in zato so ga strogo kaznovali, skratka, zaprli so ga nekam. To si je vzel starec tako k srcu, da je hotel zapustiti ta svet. Polil se je s špiritom in se je zažgal. Hvala Bogu, da so ogenj na njem hitro pogasili. Predstojniki v hiralnicah postopajo pogosto z gojenci zelo strogo, če že ne trdo. Kakor z vojniki po vojašnicah. In stari ljudje so kakor majhni otroci. Lepa, prijazna beseda zaleže pri otrokih kakor tudi pri starih ljudeh veliko več, kakor kake neumne kazni.

Nova razsodba v Macochovem procesu. Prizivno sodišče v Petrikovu se je v soboto pečalo zopet z Macochovim procesom. Menih čenstohovskega samostana Damacyz Macoch je bil spoznan za krivega zločina umora na lastnem bratu izvršenega, menih Starczewski

in menihova ljubica Helena Krzyzanowska sta spoznana za kriva kot udeleženca umora. Vsem obsojencem se je kazen povišala in sicer: Macochu na 15 let prisilnega dela, Starczewskemu na 8 let in Krzyzanowski na 6 let.

Ruske milijarde v tujini. Ruski finančnik Manus pravi o ruskih finančah: Ruska ima sedaj nenavadno velik plus v tujini. V Nemčiji ima ruska vlada pri bankah in bančnih zavodih plus 800 milijonov mark, na Francoskem celo eno in pol milijona frankov. Ta nenavaden gospodarski prirastek je posledica bogatih žetev na Ruskem in poslednjih letih, kakor tudi splošnega gospodarskega razvoja Rusije. Pri tem ostaja vedno visoka konjunktura. Padeč kurzov na petrogradski borzi nima pomena, ker je prišel le vsled pariških spekulacij na baissi. Rusija lahko danes ta svoj plus v tujini še poveča.

Zakaj so turški fesi brez ščita? Ko je sultan Mahmed II. vpeljal pri svoji vojski po evropskem vzgledu novo uniformo, je ostal samo fes, ki ni ničesar drugega, kot pripravnice napravljen turban, kot spomin na staro uniformo. Ta fes pa ima edino napako, da ne varuje oči pred intenzivnimi žarki južnega solnca. Praktični Mohamed je hotel tudi to popraviti in oskrbeti svojo vojsko s čepicami, ki bi imele ščite. Toda, tu je naletel na velik odpor od strani fanatičnih turških duhovnikov, ki so kazali svojo nejevoljo že tačas, ko se je uvedla nova uniforma. Tu ni preostajalo sultanu ničesar drugega kot žrtvovati oči svojih vojakov verskim in narodnim predsodkom. Toda sultan ni kapituliral kar tako meni nič tebi nič. Nekega dne je poklical v svojo palačo Šejk-ul-Islama. Ko je ta častivredni starec prišel, ga je prosil sultan, naj sede na nizek divan nasproti velikemu oknu. Sam pa je sedel s hrbotom obrnjen proti oknu. Skozi to okno je sijalo žgoče popoldansko solnce. In sedaj sta se začela pogovarjati na dolgo in široko. Solnčni žarki so začeli starca žgati v obličje, posebno pa v oči, zato jih je zaslanjal Šejk-ul-Islam zdaj z desno roko, zdaj z levo, da bi jih branil. »Allah, Allah!« je vzkliznil čez nekaj časa sultan, »kaj ti je? Ali si bolan, ali ti je pogled na padišaha neprijeten? Čemu zaslanjaš oči? Padišah vendar ni bazilisk!« — »Allah obvaruj! Senca boga (t. j. sultan) je meni sužnju luč in življenje,« se je branil na pol pečen starec. »Torej čemu to?« je nadaljeval sultan. »Staraš se, Muffi! Izčrpal si svojo silo v sultanovi službi. Potrebuješ miru.« — Ker je starec čutil v teh sultanovih besedah opomin, da bo moral kmalu zapustiti dosedanje sužbo, si je prenehal zaslanjati z rokami obraz in je skušal kolikor mogoče mirno sedeti. Toda solnce ga je zopet premagalo in starec se je čez nekaj časa združil nezavesten na tla. Sultan je poklical slugo, ki so starca zopet osvestili in rosadili na senčnat kraj. Tu ga je vprašal sultan: »No, Muffi, ali si se proti vplelavi ščitov pri feshi? Ali naj oči mojih volakov še nadalje trpijo vsled žgočih solnčnih žarkov? Oglej, da ne slišim več nobenih takih nezmisljenih ugovorov, in sedaj pojdi!« Šejk je odšel in že čez 48 ur pozneje je bil izdan ferman, ki je zapovedal, da morajo imeti fesi ščite. Toda zgodilo se je nekaj, česar je sultan najmanj pričakoval. Vojaki sami so dvignili revolucijo proti ščitom na feshih in so kričali, da nočejo biti podobni nevernim psom, ki si varujejo oči pred pogledom Vsemogočnega. Šele sedaj je sultan do dobrega kapituliral. In tako je ostal fes brez ščita do današnjih dni.

Kavarna, ki skozi 150 let še ni bila zaprta niti eno uro. Leta 1762, torej pred 150 leti je bila otvorena v Benetkah na Markovem trgu velika kavarna Florian in od takrat naprej, skozi celih 150 let kavarna ni bila zaprta niti eno uro. Vedno je bila gostom na razpolago, popolnoma vseeno, ob kateri uri podnevi ali ponoči so jo posetili. Gotovo je to rekord svoje vrste, katerega ne bo tako lahko nadkriliti.

Ljubljana.

— Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko je imela včeraj ob 5. uri popoldne v dvorani mestnega magistrata v Ljubljani redno javno sejo. Predsednik zbornice g. Ivan Knez otvoril sejo, konstatira sklepčnost in imenuje verifikatorjem zbornična svetnika ravnatelja Pammerja in Perdana. Nato preide predsednik k 1. točki dnevnega reda, k predložitvi zapisni-

Žalost in jeza Otona Srebovca.

(Spisal Mirko.)

»No, Tonej,« se oglasi drugi, ki ni pač nič bolj štedil z dolgostjo in širino poti: »Ali si se naveličal? Jaz sem tudi truden; moj bog, ko se človek še ponoči ubija za tiste groše.« In obstal je poleg sedečega.

»Veš ti, France,« je zagodrnjal Tonej, ko si je oprl glavo ob roki: »Tako sem hudičev jezen.« Bil je namreč one srečne narave, da ni bil nikdar pijan, ampak le jezen je postal, ko je nosilo vino rjega, kadar je on omagal pod njim. In pritožil se je vsakemu, saj taka jeza je neprijetna, ko človek pozabi čitati. Često je v taki jezi stal na vogalu preobračal pisma in zdihoval, ko ni z vsem naporom mogel ločiti, kje in kaj je pisano. In nazadnje je utaknil pisma v malho in šel tolažiti jezo. Mislil si je: »Kaj neki bodo ta pisma, tu ni itak nič nove in tako je pač po vsem svetu. Če popoldne dobe tisto pisanje ali pa jutri, je isto. To je pač le zato, da imam nepotrebne poti in da sem jezen. Tudi če kdo drugi dobi pismo, saj skrivnosti ni. Tu skrbe dobro, da se vse odkrije. Tam v katoliškem četrtu ne trpe, da bi se delalo kaj tajno. Ožigosajo vse javno. Jezik šviga onim baburam, kakor žolni, ko pobira črvice. Kdor ni v cerkvi, kdo hodi zvečer čez Ždravo Marijo po cesti, ali celo s kako deklino. Saj so tudi njega, ko ni bil ob misijonu pri spovedi. Zato ni treba nam časopisov. Saj se zve vse, kaj se godi po svetu, kaj nam mari,

In zadovoljno je šel vedno ob taki misli pred rumeno vince. Saj so vsi zdihljaji hiteli proti njemu, ono je bilo središče misli in dejanja. Molil je liter, le zanj je trepetal, da ne bi bil kedaj prazen. Njemu je potožil vse gorje in dobil je tolažilo. V vinu je utopil skrb, jezo in žalost. Bilo mu je življenje in smrt. In tudi sedaj je bil jezen.

»Čemu pa si jezen,« ga vpraša France in je namerjal, kako bi se brez neizgovora spustil na vrečo poleg sotrpina.

»E kaj, spomnil sem se zopet na misijon, ko sem moral stradati. Ko sem prišel tiste dneve domov, babe ni bilo. Z dnevom je izginila v cerkev in z nočjo prišla. Jaz sem se pa cel dan potil po klancih s pošto v roki in ko sem se vračal lačen in jezen domov, je bilo zaprto. Niti opoldne nisem mogel domov. Kaj hočeš? Šel sem v gostilno pa sem na jezo pil in še bolj bil jezen. No, saj sem jo dobro, to se pravi, da bi jo smel, bi jo preklestil. Tako me pa še vtaknejo za nekaj časa in ob službo sem. Oh, kako sem jo, ne, ne! Bi jo rad. Veš tovariš, sicer si pa tudi ti čezme jezik otresal, da sem ajdovske sorte, ko nisem bil pri spovedi. Pa ti ne zamerim. Če je človek jezen na ves svet, ne ve prav, kako je z njim.«

»Prejubi Tonej,« je zajecjal France: Prav imaš. Če je človek tako, no ja, ves svet čezenj. Saj tisto, oh ja, so le mene opravljali. Nič nisem rekel. Le ženi sem rekel, ko me je podila k misijonu, da se ne pustim pretepati. Šel bom že, saj še Tonej tudi ni bil in pravi, da ne gre. Pa me je nažgala, da sem še sedaj ves zbezan.«

Tako sta tožila drug drugemu in skoro sta

bila v mislih, da sedita v hiši njune tolažbe. Ali smola je bila, da se je Tonej strkljal raz vrečo, ko je mislil da pije in se nagibal znak ter zdrčal v jarek ob cesti.

»France, France, saj greva na vlak!« je zaklical pijano, ko se je motal iz jarka.

Bil je trud in napor, da sta ramo ob ramo premagala dvojno težo in zadela vrečo na ramo. Zazibalo se je zopet dvoje senc in bolj sta vreči nosili pismonoši, kakor onadva niju. Utanjala sta v mraku godrnjaje, pod oboki pa je begal pristrčen smeh po temnih kotih. Toporšak, Javor in Ela niso čutili mraza in zabore pozabili čemu so tam, tako prijetno sta jih zabavala France in Tonej s svojo službo, ki sta jo opravljala dokaj vestno, sedeča sredi noči in ceste na vrelah njima dodeljene usode. In zdelo se je, kakor da so bile celo zvezde vesele tega prizora, tako lepo in živahno so migljale na modrem oboku širnega vesoljstva.

VIII.

Ravno je prigrmel vlak na postajo, ko sta stopila Oton Srebovec in Pepče Omaka na cesto. Naredila sta nekaj korakov, ko se ustavi Srebovec in se zazre v nebo.

»Pomisli, Omaka, taka noč in ukradli so mi jo! Kaj naj sedaj? Prepozno je, to sem gotov. Izgubljeno! Zavzdihnil je skoro drhteče in korakal z dolgimi koroki.

»Volk naj povoha vse skupaj!« je vzkipel zopet in dvignil glavo, ko sta zavila proti obokom. Za hip je presenetilo eno tri, ki so še vedno živeli pri pismonoših. Zamrla jim je šepetanje in obrnili so se proti prihajajočima. Čisto mimo je stopal Srebovec, držeč se v dve gubi. Celo se

mu je nabiralo v ostre črte, in videti je bil še bolj prepal. Čez obraz je planila zdaj in zdaj prikrita jeza in užgala vedno za hip trdno oko.

»O, da bi ti vedel, dragi Pepče,« je govoril zopet z zategnjenim glasom. »Da bi vedel, kako mi je. Raztrže mi prsi, da se spomnim, kaj sem zamudil. In čemu? Radi badaste razvade drugih.«

In zamislil se je, kako bajno bi bilo, kako nebeško, ležati v njenem objemu. Ko bi čul utrip njenega srca na svojih prsih, ko bi ji drhtela roka in bi se privijala k njemu. Stisnil je pesti in ukruvil hrbet, kot bi hotel planiti na nasprotnika. Ali spomnil se je, da je maščevanje nemogoče, da je usoda neobčutljiva in zastokal je bolesto. Pepče pa je boječe stopal poleg in zdaj pa zdaj ošinil s plahimi očmi zdihojočega. Prišla sta tako do vrat in Srebovec je potegnil iz žepa ključ. Ali mogel ni odpreti, roke so mu podhrtevale. Zato je odprl Omaka in ko sta po malem obotavljanju vstopila, je zopet zahreščal ključ. In noč je sanjala zopet svojo pesem.

Pritavala sta v temi v sobo in Srebovec se je vrgel na posteljo. »Hitro vzemi vrag vse kučone in še mene!« je zarentačil in vrgel svoj obličasti trdi klobuk ob tla. »Norec sem, saj se mi prav godi. Prav si povedal Pepče. Zrelo jabolko, ali jaz tepec.« In bil se je ob čelo s pestjo in ječal zraven tako pretresljivo.

Med tem se je prikral pod okno po prstih Javor in sklonjen prisluškoval. Čul je nerazločno mrmranje in da bi se prepričal, da li misli Srebovec iti vseeno lovit sreče, je varno pritisnil za ključko. Odskočil je, kakor bi ga bil pičil gad, ker udarec ključke je votlo razbegnil po temni veži.

ka zadnje seje. Zapisnik se odobri. Prejde na vrsto 2. točka dnevnega reda: naznanila predsedstva. Predsednik omeni, da naznanil ni in preide na 3. točko: Naznanila tajništva. Tajnik dr. Murnik prebere svoja poročila o raznih železniških zadevah, o prošnjah za podelitev obrti o Gorupovi ustanovi. Kot 4. točka dnevnega reda pridejo na vrsto samostalni predlogi zborničnega svetnika gosp. Ivana Ogrina in sicer prvi o anketi, ki se naj ustanovi zaradi novega stavbenega reda in drugi o zborničnem dogovoru z deželnim odborom glede pomanišanja opečnega formata. Oba predloga se sprejmeta. Predsednik preide na 5. točko dnevnega reda, ki je volitev zborničnega zastopnika v odbor obrtno nadaljevalne šole v Žireh. Poročevalec dr. Murnik prečita tozadevno poročilo. Predloga se Matija Gorenjec, usnarj v Žireh. Predlog se sprejme. Sprejet je predlog k 6. točki dnevnega reda o prevzetju kmetijsko-kemičnega preizkuševališča v Ljubljani za deželni zavod in preide še k sedmi točki dnevnega reda, k prošnji za podporo. Predlog, da se za trgovskemu društvu »Merkur« v Ljubljani podpora 500 K, se sprejme; sprejme se tudi predlog za podporo 100 K obrtni nadaljevalni šoli v Kropi; istotako je sprejet predlog, da se za podporo 200 K za razstavo vajeniških del v Ljubljani. Predlog zborničnega svetnika ravnatelja Pammerja, da se zviša podpora zavodu za pospeševanje obrtni na Kranjskem do 1000 K, se sprejme, odkloni pa se predlog zborničnega svetnika Kregarja za zvišanje podpore od 1000—2000 K; predlogi zborničnega svetnika Pammerja proti zvišanju podpor obrtnim nadaljevalnim šolam v Ljubljani in v Kranju ter gremialni trgovski šoli v Ljubljani, se sprejme, dočim pa de predlog zborničnega svetnika Kregarja za zvišanje podpore obrtni nadaljevalni šoli; padeta tudi predloga zborničnih svetnikov Rohrmanna in Bučarja, naj se prošnja za podporo »Gostilničarske Vest-nika« in prošnja deželne zveze kranjskih obrtnih zadrug vrnete združenim odsekom, sprejet pa je predlog zborničnega svetnika Pammerja, da se v obeh slučajih prošnja za podporo odkloni. Predsednik preide nato k 8. točki dnevnega reda, k zborničnemu proračunu za leto 1913. Po poročilu zborničnega svetnika g. V. Rohrmanna je bil sprejet po združenih odsekih sestavljeni proračun za leto 1913, ki izkazuje potrebnost 83.262 K ter pokritja 13.986; nedostatek in po ministrstvu zahtevano blaginajno reserbo bo pokrili kakor lani z 8%no zbornično doklado. V proračun so postavljeni med drugimi zneski: za c. kr. državno obrtno šolo v Ljubljani 500 K, za mizarsko strokovno šolo v Kočevju 150 K, za dvorazredno slovensko trgovsko šolo v Ljubljani 1000 K, za gremialno šolo v Ljubljani 300 K, za obrtno nadaljevalno šolo 4400 K, za razstavo 1000 K, za obrtno pospeševalni zavod 1000 K, za obrtne strokovne tečaje 1200 K, za kmetijsko kemično preizkuševališče 600 K, za razne druge podpore 2000 K, za ustanove učencem in učenkam c. kr. državne obrtne šole v Ljubljani 1800 K, za razne druge ustanove in podporo v izobraževalne namene 1400 K, v pomnožitev zaklada za razstavo v Ljubljani 2000 K in dr. Kot zadnja točka dnevnega reda pride na vrsto prošnja konsumnega društva za Ljubljano in okolico za oprostitev zbornične doklade. Prošnja se zavrne. Nato ima še zbornični svetnik Bučar poročilo o neopravičeni odklonitvi gostilničarske koncesije nekaterih obrtnikov ob belokranjski železnici. Ker je dnevni red javne seje izčrpan, predsednik seje ob 7. uri zaključil. Nato sledi tajna seja.

† Prof. Fr. Orožen. Včeraj je umrl prof. Fr. Orožen po kratki bolezni. Kot tiha in blaga duša je imel pokojnik mnogo znancev in prijateljev. V javnosti se ni oglašal, pač pa je bil tem bolj priden delavec na kulturnem polju. V šoli je kot profesor zgodovine in zemljepisja vestno vršil svojo dolžnost in je bil pri učencih priljubljen zaradi svoje dobrote. Prof. Orožen pa je delal marljivo tudi na polju naše zgodovine, izdal je zanimive dokumente iz celjske in lavantinske kronike, spisal je del »Slovenske zemlje« v »Slov. Matici« (Kranjsko) in je marljivo delal pri zemljevidu slov. zemlje, ki ga bo »Matica« v kratkem izdala. Bil je velik prijatelj prirode in vnet turist, tako da nosi kopa na Črni prsti po njem svoje ime. Blag mu spomin!

— Brezuspšno posredovanje. Kakor čujemo, sta pretekli dni dva klerikalna veljaka po-

»Zaprto je,« je šepnil ostalima. »Naj ga bes lopil!«

V oknu je bilo tema in vsi trije so zrlj drug drugega vprašujoče, kakor Ribničani, ko so preplavalj morje na njivi.

»Ej, kaj,« se oglašila Ela. »Dobro bo.« Hitro se skloni, pograbi pest peska in ga vrže v okno. V naslednjem trenutku so bili že v vznožju klanca za ogrom prve hlebe...

Kakor bi ga šlela, je umolknil Srebovec v sobi. Prvi hip ni vedel kaj, ali takoj nato je planil k oknu in s trusem odprl. Mahoma je vstala sredi dvoma slutnja, sladko upanje, ali tudi neumljiv strah mu je preletel kosti, da so se mu zažubila kolena. »Saj je noč, zve nihče,« si je mislil. »Čemu strah?« Obililo ga je tako prijetno, nemirno mu je zatrepalo srce v blaženstvu. »Ona, gotovo ona!« je vzdihnil in se sklonil preko okna. Mrzli vzduh mu je bušil v razpaljeni obraz in zunaj je vladal grobni mir. Niti sapica se ni ganila, zdelo se je, kot bi spale celo zvezde sredi neba. — Pritisnilo ga je nekaj na prsi, da mu je skoro pošla sapa in bolesto je ukrivil hrbet. Nadejal se je, da ugleda njo, kateri bi daroval za en sam objem, ne, za en sam pogled sedaj življenja. Zopet je vstala strašna po-čast, dvom, da li ni bil kak zlikovec. Ustrašil se je te misli in čutil je neprijazen dih teme in ledeno samotno noč. Ali, kakor vedno, v daljavi je uzel njen obraz, ves svetel in vabeč. Vi-harno je zaprl okno, da so zazvenela stekla. pograbil s tal klobuk in planil skozi vrata. V naslednjem trenutku je bil na cesti in mrmral: »Da je kdo drugi, zmlem ga v prah,« in držal se je še bolj krivo, kot ponavadi.

(Dalje.)

sredovala pri ravnateljstvu vevške papirnice na Dunaju, da bi vzel stavkajoče delavce spet na delo. Pri ravnateljstvu pa so jih začudeno pogledali in rekli: »Gospodje, nam ni potreba zdaj delavcev. Vidite: odkar traja na Balkanu vojna, stoji pri nas okoli 10 vagonov blaga ki ne more na Balkan, doma imamo še cele vagone izdelanega blaga. Torej nam ni treba za enkrat nič novega izdelavati, ker še tega ne moremo raz-pečati. Čemu nam bodo delavci?« — In tako je s tovarniškimi izdelki na Savi, Jesenicah v Litiji i. dr. Balkan e za naše blago zdaj — zaprt! — Torej so vendarle dobri tisti »ušivci in »steni-čarji« tam doli na jugu, ki jih nemška in madžarska sodruga vsak dan s svežimi psovki ob-klada. Kadar pa se gre za naše žepe, takrat pa — cvilimo!

— Klerikalci pomagajte stradalnim delav-cem v Vevčah! Ti delavci trpe silno pomanj-kanje, ali klerikalci jih tol žijo samo s — shodi in frazami, dočim trpe delavci lakoto in mraz. Zakaj ne odpro klerikalci svojih žegnanjih mo-šenj in bisag, da bi pomagali z denarjem ljudem ki so njih mišljenja in prepričanja! A, denar, se-veda, denar klerikalcu in farju ne gre iz rok. Tolažiti in pridigovati zna vsaka šema!

Jutri v četrtek voli ljubljani učiteljske svoje zastopnike v mestni šolski svet. Opozorjamo, da je kandidat S. L. S. tudi znani Janko Nep. Jeglič, ki je baje v preiskavi zaradi predlaganja čudnih računov mestnemu šolskemu svetu.

— Slovenski umetniki v Ljubljani prirede javno dražbo svojih umetnin na korist rdečemu križu balkanskih držav. Dražba se bo vršila spočetka decembra v zvezi s koncertom. Natan-čneje še sporočimo. Kakor hrvatski umetniki hočejo torej tudi naši umetniki dejansko poma-gati ranjenim bratom na slovanskem zmago-slavnem jugu.

— Vse hudo prihaja od Nemca. Včeraj okoli 11. ure dopoldne je neki nemški oficir zadel na Poljanski cesti na trotoarju nasproti Elizabeti-šči na malega otroka, ker se mu ta ni mogel ali znal izogniti, ga je zgrabil in vrgel neusmiljeno na tla proti zidu. Občinstvo se je zgražalo nad nadutim nemškim oficirjem. Nemška nervoz-nost!

— Več nadzorovanja bi bilo potreba po na-ših cestah. Premalo je tlakovanih prehodov po cestah, in na več cestah je kameniti tlak ves razbit. Magistrat naj to da še pred zimo popra-viti. Enaka je s plinovimi svetilkami. Mnogo je poškodovanih, da po noči ne gore, ali pa nimajo mrežic. Tudi blata imamo po cestah preveč. Če je denar za druge stvari, mora tudi za prometne naprave biti.

— Slovenske narodne pesmi s Koroškega, nabral in čveteroglasno postavil za moški zbor Oskar Dev. V Schwentnerjevi založbi je ravno-kar izšla knjiga, ki nas je prijetno presenetila. Naš znani skladatelj Oskar Dev je nam podal 30 pristnih narodnih koroških pesem. Koroške narodne pesmi so zanimive po svojem besedilu in po svojih napevih. Slovenske koroške nar. pesmi nam je zbral Schöningg, toda napevi so nam bili doslej neznani — znano pa nam je bilo, da si je z njim Korošec Košat dobil znano ime. Veseliti nas mora, da smo dobili tudi mi te pesmi, ki jih bodo naši moški zbori dobi pora-bili pri svojih nastopih. Te pesmi bodo nudile tudi sicer mnogo zanimivega. Značilna je n. pr. takoj prva: »Od kneza Marka,« (iz Bistrice na Zili) ki kaže, kako visoko na Koroško sega ime jugoslovanskega junaka kraljeviča — Marka. Podajamo besedilo popravljeno (v knjigi je po-dano v koroškem narečju):

Turki pod gradom dirajo,
po knezu Marku barajo,
a kneza Marka doma ni,
šel je na goro visoko.
Oj tam jo brusi sabelco,
da živi ogenj ven leti,
a on jo suče sabelco,
Turk vidi ga, se ga boji
iz sabelce ogenj ven gori,
čim bolj jo suče, bolj gori,
na špici ogenj ven leti...

Knjiga obsega 38 strani. Cena ji je 2 kroni.

— »Balkanska koračnica«. Ta nova sklād-ba našega skladatelja V. Parme je izšla v za-ložbi Narodne knjigarne. Ljubljansko občinstvo jo je slišalo že v nedeljo in jo je z navdušenjem sprejelo. Gotovo se bo povsod priljubila in ud-mačila. Cena ji je K 1.20.

— Trilalizam. V Trstu izhaja list »Tri-lal-izam«, smotra za politiko, književnost, trgovino, obrt in finance. Program je izražen v geslu: Mi južni Slovani moramo stopiti vsi v eno kolo, da bomo vneti za neodvisnost domovine pod vladajočo hišo, v tem idealu zmago slavili. Do-slej je izšlo 5 števk. List prinaša zanimive član-ke o jugoslovanskemu vprašanju.

— Kinematograf »Ideal«. Novi vsopred je dosegel največji uspeh. Posebno je omeniti ve-likano ganljivo dramo »Tragedija matere«. Svetovna učinkovitost slavne Nordiskfilm Co. Jedna najlepši, sedaj uprizorjenih slik. — Ve-lezanimiv kakor vedno je Pathe-Jurnal. — Vi-harni smeh za povzročila »Maks bahač«. Nikdo naj ne zamudi ogledati si ta velezanimiv vsop-red. — V soboto: Garantirano autentična »volna poročila«. V taborišču pri Mustafi Paši. — Na-skok na Odrin. — Grozovitosti vojne. — Bom-bardiranje, požar in ostanki vasi Ekabrje. — Da se prepreči epidemija, se požgo trupla pad-lih. IV. zapoved. Židovska drama iz Ghetta.

Trst.

Škandal! »Sentjakobska mladina« prireja že štiri leta zaporedoma na pustno soboto v tržaškem »Narodnem domu« maskiran ples, katerega čisti dobiček pripada v kulturne na-mene. To je srečna ideja, katero mora vsak narodno čuteč Slovenec gotovo pozdravljati. Vsakdo torej, še tako mali otrok zna, da se vrši ta prireditev na pustno soboto. »Dramatično društvo« pa, ne ve se, ali je proti tej prireditvi, ali vlada pri odbornikih tista nesrečna razbur-ljiva amnezija, se je minole prireditve spo-zabilo in dovolilo dvorano tržaškemu »So-kolu«, ki je prirejal vsako leto svojo maška-

rado dan pozneje, t. j. na pustno nedeljo. »Sent-jakobska mladina« je bila jako hudó razžaljena ter je sklenila, da ako ji »Sokol« ne odstopi dvorane, da raje prireditve opusti. »Sokol« je res mladini odstopil dvorano. »Sokol« je bil pri tem nedolžen, graje vredno pa je bilo Dramatično društvo, ki je oddalo dvorano, dobro vedoč, da prireja ta dan šentjakobska mladina ples. In kaj se je zgodilo letos? Zve-delo se je, da je dvorana na pustno soboto od-dana za planinski ples. To je škandal in trikrat škandal! Odbor »šentjakobske mladine« ne more riskirati s svojo prireditvijo na nedeljo. Ona prireja ples na soboto zato, ker reflektira večinoma na delavstvo; delavstvo pa ne more posecati ob nedeljah plesov, ker mora drugi dan na delo. V slučaju deficita bi pa moral iste-ga pokriti odbor »šentjakobske mladine«, ki se-stoja večinoma iz ubogih delavcev. Če bi bil odbor gotov, da bi le stroške pokrila takozva-na tržaška inteligenca, bi vsekako riskiral; ker pa večina inteligence, med to tudi najstarejši prvobitci za naše narodne pravice, na na-rodnem polju osiveli doktor rodoljub vrne bla-gajniku vstopnice s pristavkom, da on ne more »toliko žrtvovati«, je samo ob sebi umevno, da še manj more žrtvovati ubog odbornik — dela-vec. Da je dvorana na pustno nedeljo oddana, pri tem bodo imeli največjo zaslugo gotovi in znani »Muharji« in kak plesni »dirigent«. S pla-ninskim plesom ni nikake rizike, ker se istega — udeležijo gotovo vsi športniki, ki več posedu-jejo kakor ubog delavec-trpin. Gospoda! Se je čas, še lahko popravite, ako hočete. To bodete napravili, ako vam je na srcu naša C. M. dru-žba. Če tega ne storite, se Vam more lahko predbacivati, da ste proti naši družbi. Ne vem, če bode »šentjakobska mladina« riskirala kar drugi dan. Jaz ji svetujem, naj ne riskira. Kdor je zagrešil, naj sam popravi. »Šentjakobska mladina!« Ti imaš zdrave moči. Ti si čila in spoštovanja vredna. Imaš dobro voljo do na-rodnega dela, bodi — zato ponosna, nič se ne sramuj. Sramota naj si pripisujejo le oni, ki Ti mečejo polena pod noge. Če ti dovoli dvorano, dobro, priredi ples; če pa ne, reci krivcem: Sramota, sramota!

Kdo bo gospodar premoženja 10 milijonov kron? Slovenci ali Italijani? Te dni se odloči, kdo bo razpolagal vnaprej s premoženjem de-lavske zavarovalnice proti neizplačani za Trst, Primorje, Kranjsko in Dalmacijo v Trstu, ki znaša nad 10 milijonov kron. Dne 20. decem-bra 1912 se vrše namreč volitve v predstojni-štvo omenjene delavske zavarovalnice, tedaj bo padla odločitev ali bodo zopet izvoljeni v predstojništvo Italijani, oziroma italijanski so-cijalisti ali pa pridejo do zmage Slovenci in Hrvatja, ki tvorijo tri četrtine vsega prebival-stva v okrožju, za katero je ustanovljena de-lavska zavarovalnica v Trstu. Slovenci torej pozor!

Vsi tisti, ki so pripravljeni sodelovati gle-de volitev v »Delavsko zavarovalnico proti neizplačani«, naj to naznanijo pismeno ali ust-meno volilnemu odboru, ulica sv. Frančiška štev. 2 (Centralni urad N. D. O.)

Ali bomo zmagali? Volitve v »Delavsko zavarovalnico proti neizplačani« se bližajo. Vprašanje nastane: Kdo bo zmagal, Italijan ali Slovenec? Do dnes so gospodarili v tem za-vodu italijanski kamoristi, ki so povzročali de-lavstvu slovanske narodnosti velikanske kri-vice. Ali naj vladajo ti naši nasprotniki še za-naprej v tem zavodu? Ali naj se dogajajo slo-vanskemu delavstvu še zanaprej take vnebo-vpijoče krivice kakor do danes? Ne! Zanaprej ne sme biti več tako! Slovansko delavstvo — izpregovoril! Slovansko delavstvo, povzdigni odločno svoj glas! Volitve bodo koncem de-cembra. Vrste naj se radi tega velike priprave. Vsak, ki želi, da bi bila zmaga na naši strani — naj dela, neumorno naj dela! Napočil je čas dela. Naj se noben ne drži nazaj, kajti, če ne zmagamo bodo krivi tisti, ki nočejo delati. Zahtevamo, da dela vsak, ki se čuti narodnega človeka. Kdor pa noče pomagati, tega si bomo dobro zapomnili. Na delo! Gre se za 10 mil-jonsko premoženje. Gre za narodno in delav-sko stvar. Po koncu! Zmagati moramo!

Zborovanje slovenskega ženstva v Trstu. Preteklo nedeljo popoldne se je vršil v dru-štveni dvorani N. D. O. javen shod sloven-skega ženstva, ki ga je priredila ženska skupi-na N. D. O. Shod je bil namenjen tržaškemu službojučemu ženstvu, posebno pa služkinjam. Pri precejšnji udeležbi je otvorila shod gospo-dična Dekleva, ki je v svojem nagovoru ome-njala zanemarjenost slovenskega službojučega ženstva v Trstu. Poudarjala je, da je edini izhod iz tega neznosnega stanja — močna in trdna ženska organizacija. Treba bo raditega gledati na to, da se vse tržaško slovensko služ-bojuče ženstvo pridruži že obstoječi ženski or-ganizaciji: »Skupini slovenskega ženstva N. D. O.« Predsednica je nato podelila besedo poročevalcu strokovnemu tajniku Brandnerju, ki je v daljšem govoru razpravljaj o razmerah slovenskega ženstva v Trstu, nakar je pojasnil pomen ženske organizacije v socialnem in narodnem oziru. Ženskam, ki morajo služiti kruh, bodisi z rokami ali pa z glavo, se gode veliko večje krivice kakor moškim delojemal-cem. Ženska je v današnji družbi silno izkori-ščana. Na najslabšem stanjšču se nahajajo služkinje, ki delajo za majhen zaslužek ves teden brez prestanka; proste so v tednu samo enkrat in sicer ob nedeljah od 4.—9. ure zve-čer. Govornik omenja poselski red, ki ne od-govarja današnjemu času. V poselskem redu je celo navedeno, da se sme posle kaznovati, ampak samo do gotove meje — poškodbe se na telesu ne sme opaziti. In ne samo za služ-kinje, ampak za vse delojemalke, bodisi da so vslužbene v tovarni, ali nastavljene v uradu, je organizacija potrebna. Namen organizacije je, se potegovati za povišanje plač, skrajšanje delavnega časa, podeljevanje podpor v slučaju brezposelnosti, boleznih itd. Glavna naloga vsake organizacije pa je, razširjati izobrazbo med člani potdom predavanj, shodov, čitalnic, s knjigami itd. Govornik opozarja na nevarnost,

ki preti iz italijanskega tabora, kjer se deluje na to, da bi se nadomestilo slovenske služkinje z drugorodnimi. Treba bo proti vsem nasprot-nikom nastopiti z združenimi močmi. Vse žen-ske, ki spadajo v strokovno, oziroma stanov-sko organizacijo, naj bi se pridružile ženski organizaciji, ki se bo bojevala za enakoprav-nost žensk v vsakem oziru, zakaj izginiti mora predsodek, da je ženska manjvredno bitje, ki dandanes še močno vlada v javnem in privat-nem življenju. — Gdč. Trebše je pozivljala zbrano ženstvo, da se začenja zanimati za svojo edino organizacijo. Razložila je, da je sklenil odbor prirejati ob nedeljah popoldne razna predavanja za ženstvo; ustanovi se tudi govorniška šola, v kateri se bodo ženske vad-ile v govorništvu. Ko se ni nihče več priglasil za besedo, je gospodična predsednica zaklju-čila dobro vspehi shod z apelom, da naj se vrši agitacija za žensko organizacijo vsepovsod, kajti ženska organizacija se mora razvijati, ženska organizacija mora procvitati in rasti vedno bolj. — Na shodu je bilo opaziti mnogo zanimanja in navdušenja za žensko organiza-cijo. Shoda se je udeležilo tudi precejšnje šte-vilo moških. Zeleti bi le bilo, da bi se res za-čele uresničevati zaključne besede predse-dnice, namreč: da bi ženska organizacija vedno bolj rasla, se razvijala in procvitala!

Popravek. V dopisu pod to rubriko v št. 328. »Priporočljiv rodoljub« se je urinila nelju-ba pomota. V 11. vrsti bi bilo čitati, ki je ob-enem plesovodja klubu — »Kolumbus in ne pevovodja, kakor je bilo natisnjeno.

Zahvala.

Podpisano šolsko vodstvo se tem potom najtopljeje zahvaljuje »Zavezi avstrijskih jugo-slovanskih učiteljskih društev«, ker je novi dekliski Ciril-Metodovi šoli pri Sv. Jakobu v Trstu podarila krasno zbirko najraznovrstnejših učil.

Vodstvo šole je bilo uprav sedaj glede učil v precejšnji zadregi, ker je šola glede učil še precej revna, a skoro ni več na družbo apelirati, ker so njeni izdatki in žrtve uprav za Trst že itak ogromne.

V tem položaju se nas je spomnila »Za-veza jugoslovanskih učiteljskih društev« s krasnim darom. Bodi ji izročena torej javna zahvala in da bi našla še kakega posnemovalca.

Vodstvo dekliske Ciril-Metodove šole pri Sv. Jakobu v Trstu.

DRUŠTVA.

Vabilo k pristopu vpokojenega učitelj-skega društva. Dasi je število vpokojenega učiteljskega društva precej naraslo, vendar se čez polovico cenjenih vpokojencev še ni oglasilo k pristopu. Zato vlnudno vabi odbor ponovno vse cenjene tovariše(ice) in učiteljske vdove k pristopu našega društva, ki je neka samopomoč, da blagovolijo v obilnem številu se odzvati temu vabilu. Cenjene gg. tovariše v aktivni službi pa zopet vlnudno prosimo, da blagovolijo v svojem okrožju dotične vpoko-jence(ke) na to opozoriti ker mogoče, da dotič-nim naše vabilo ne pride v roke, oziroma v vednost. — Pojasnila daje: J. Bozja, Rakovni-ška ulica 5 ali S. Punčah, Mormont. ulica 18, oba v Ljubljani.

Slovensko pevsko društvo »Podbreška Lira« priredi v soboto, dne 30. novembra ob 7. uri zvečer v gostilniških prostorih g. Ant. Pogačnika plesni venček v korist ranjenim ju-nakom-osvoboditeljem. Vočigled blagemu na-menu prireditve, pričakujemo obile udeležbe okoličanov kakor tudi iz Kranja in Radovljice. Odprti srce, odprti roke... Na zdar!

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

AVSTRIJSKA POSLANSKA ZBORNICA.

Dunaj, 26. novembra. Na današnji seji av-strijske poslanske zbornice se je vršilo drugo branje predloge o razredni loteriji. Razprava v očigled sedanjim dogodkom ni zbujala čisto nobenega zanimanja. Vse stoji pod utisom med-narodne politične situacije. Koncem seje so socialni demokrate vložili več interpelacij radi vojne nevarnosti. Zbornični predsednik Sylvester interpelaciji ni dovolil prebrati v javni seji, ampak je določil za to posebno tajno sejo. Takol po javni seji se je nato vršila tajna seja, v kateri so bile prebrane socialistične interpelacije, vendar pa je bilo sklenjeno, da se interpelacije ne objavijo javnosti.

SLOVENSKO-HRVAŠKA OBSTRUKCIJA.

Dunaj, 26. novembra. Slovensko-hrvaški klub je imel povodom današnje seje poslan-ske zbornice konferenco, na kateri je razprav-ljal o parlamentarni situaciji. Predvsem se je debatiralo o vprašanju, ali naj klub še v naprej obstruira, ali pa sprejme posredovalne pred-loge vlade oziroma delovne večine. Razvila se je tudi jako živahna debata o dogodkih na avstrijskem slovanskem jugu posebno glede razpusta občinskih svetov v Splitu in Šibeniku. Kakor se govori, je večina poslancev za nadaljevanje obstrukcije, posebno pa Hrvat. Kak definitivni sklep glede nadaljne taktike v poslanski zbornici še ni bil sklenjen.

RUSINSKA OBSTRUKCIJA.

Dunaj, 26. novembra. Vlada se pogaja z Rusini radi prenehanja obstrukcije. V to svrlo sta dospela sem tudi galški cesarski namest-nik in galški deželni maršal. Up, da bi se po-srečilo pomiriti Rusine, je vendar zelo maj-hen, ker Rusini odločno vstrajajo na svojih za-htevah.

AFERA PROCHAZKA.

Dunaj, 26. novembra. Konzul Edel, ki je bil odposlan v Prizren je brzojavno danes obve-sstil grofa Berchtolda, da je konzul Prochazka živ in zdrav. S tem so vse vesti nemško-na-

cionalnih in krščansko-socialnih listov, ki so govorili, da je Prochazka težko ranjen oziroma celo umorjen, postavljene na laž.

KONZULARNO DELOVANJE KONZULA PROCHAZKE.

milijonov. Iz teh števil torej vidimo, da je francoska svoboda, enakost in bratstvo ravno tako kakor v drugih kapitalističnih državah, največji del premoženja leži v rokah nekaterikov, in velika ljudska masa nima nobenega ali pa zelo malo premoženja. In tudi plačani so danes francoski bogatini bolj kot so bili prej. Načelnik Rothschildove banke v Parizu ima letnih dohodkov 20 milijonov frankov, ravno toliko kot jih je imel zapravljeni kralj Ludovik XIV. Tisoč Francozov zasluži vsako leto 200.000 frankov, 360 jih zasluži na leto več kot pol milijona, 120 več kot milijon, 50 več kot tri milijone in 10 več kot deset milijonov.

Izkaz daril za „Rdeči križ balkanskih držav“.

Viljem Krajc, Stari trg pri Rakeku 16 K, Josip Jekl, učitelj, Apače, Galicija 20 K, Ivan Strelec, nadučitelj, Sv. Andraž v Slov. gor. (nabrali veteranci) 7-50 K, »Napredno politično in gospodarsko društvo« na Jesenicah 243-40 K, »Napredno gospodarsko prosvetno društvo za Krakovo in Trnovo« 30 K, upravništvo »Sloven. Naroda« 673-05 K, neimenovan gospod iz Poljan potom upravništva Ilustrovanega Tednika 100 K, Matko Inkret, potovalni uradnik banke Slavije 5 K, Franc Počkaj, Vel. Ubelisko nabral 53-46 K, Jure Zupančič, gostilničar, Griblje nabral med svojimi gosti 28 K, Jakobina dr. Žitkova, Novo mesto 10-06 K. — Skupaj 36.239 K 98 v.

Odgovorni urednik Radivoj Korenec.

Last in tisk »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani.

PRIPRAVE V BELGRADU.

Belgrad, 26. novembra. Danes so v belgrajski trdnjavi zopet postavili 30 oblegovanih in drugih topov, katere so Srbi ugrabili v bojih s Turki. Iz bojnega polja je došlo že precej čet, katere so postavili v belgrajski trdnjavi. Semkaj prihajajo neprestano nove čete. Več polkov je odšlo tudi pred Drinopolje in pred Cataldžo Bolgarom na pomoč, ker se bodo mirovna pogajanja najbrže razbila vsled trmoglavosti Turkov.

MIROVNA POGAJANJA. TURKI TRMOGLAVI. VOJNA SE BO NAJBRŽE NADALJEVALA.

Carigrad, 26. novembra. Pravna konzulenta Rešid-bej in Vorand-bej, ki sta določena, da podpirata turško delegacijo pri mirovnih pogajanjih, sta danes odpotovala v glavni stan. Turški in bolgarski delegati so imeli danes sejo. Jutri se vrši zadnja konferenca. Na včerajšnji seji so turški delegati izjavili, da o predaji Drinopolja sploh nečejo govoriti. Splošno se domneva, da se bodo mirovna pogajanja razbila in vojna nadaljevala z vso silo.

RAZNO.

* Bogata Francoska. Francozi pišejo na vseh svojih javnih poslopih prav radi — da celo na svojih ječah — svoboda, enakost, bratstvo. Če pa gremo stvari bolj natančne na dno, bomo videli, da je na Francoskem s svobodo, enakostjo in bratstvom prav taka razlika, kar se tiče prebivalstva, kakor je razlika v drugih državah, kjer vladajo staromodni cesarji in kralji. Denar je na Francoskem ravno tako razdeljen kot po ostalem svetu, nekateri imajo več, drugi manj, tretji pa nič. Zato pa te »svobode, enakosti in bratstva« ne smemo vzeti tako resno, kakor mislijo francoski republikanci. Pravkar je izšla zanimiva knjižica pisatelja d' Avenel, ki si je s preiskovanjem materialnega položaja Francozov, dobil v francoski domovini precejšnjo ime. Pomniti moramo, da na Francoskem ni tako lahko navesti privatno premoženje posameznika, kakor v Nemčiji ali kje drugje. To pa prihaja, ker v francoski republiki ne poznajo prihodninskega davka. Na Francoskem se dobi največ davka od dedščin, in ker se tak davek ne plačuje vsako leto, kakor drugi davki, pač pa samo v smrtnem slučaju, potem se lahko računa, da je popolna cenitev premoženja nemogoča, če se ne zvrši vsako leto. Raditega tudi francoske številke premoženja niso natančne, kakor na primer je natančno izračunal nemški statistikar Martins, ki je cenil premoženje Krupov na 290 milijonov, premoženje kneza Henckela na 260 milijonov. Vendar imamo vseeno nekaj jako lepih števil, ki kažejo francosko privatno premoženje. Te številke pravijo, da imajo Francozi zasebne 235 milijard ali 235.000.000.000. Od tega odpade 110 milijard na nepremičnino, 70 milijard na zemljišče, in 50 milijard na mestne nepremičnine. Lastnina, ki pripada državi in občinam, in ki znaša kakih 30 milijard, ni uračunana v teh številkah. In to ogromno francosko premoženje ni razdeljeno po »egalite« in tudi po »bratstvu« prav nič ne diši. Ena tretjina vseh odraščanih Francozov sploh nima nobenega premoženja, to je kakih 14 milijonov ljudi, štiri milijone Francozov pa ima skupaj eno milijardno premoženje, kar pride na enega 253 frankov ali 50 dolarjev. Tri in pol milijona Francozov ima skupaj 4 in pol milijarde, torej pride na enega 1250 frankov ali 245 dolarjev, kar seveda še ni nobeno premoženje. Potem pa pride pol milijona prebivalcev, katerih ima vsak 21.000 frankov. Nekaj nad 240.000 ljudi med 50.000 in 100.000 frankov, 155.700 prebivalcev ima med 100.000 in 250.000 denarja, 54.000 ljudi ima med 250.000 in pol milijonom, 25.000 ljudi pa ima med pol milijonom in milijonom. Torej tako smo srečno prišli do milijonarjev. Od teh jih ima 10.900 skupaj 2 milijardi, med enim in dvema milijonoma, 4220 Francozov ima do pet milijonov premoženja, skupaj 12 milijard, 565 jih ima do deset milijonov, skupaj 4 milijarde, 280 jih ima do deset milijonov in 70 Francozov ima več kot 50

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo vladno vabilo na novo naročbo, stare p. n. naročnike pa, katerim je potekla koncem meseca naročina, prosimo, da jo o pravem času obnove, da pošiljanje ne preneha in da dobe vse številke

„DAN“

velja v Ljubljani na dom dostavljen:

Vse leto K 18— Cent let K 4-50
Pol leta K 9— En mesec K 1-50

V upravništvu prejemani na mesec K 1-20.

S pošiljanjem po pošti v Avstriji velja:

Vse leto K 20— Cent let K 5—
Pol leta K 10— En mesec K 1-79

Za Nemčijo vse leto K 24. Za Ameriko in druge dežele vse leto 30 K.

Naroča se lahko z vsakim dnem, a hkratu se mora poslati tudi naročnino, drugače se ne oziroma na naročilo. Pri reklamacijah naj se navede vedno dan zadnjega plačila naročnine.

List se ustavlja 10. dan po poteku naročnine brez oziroma vsakemu, kdor je ne vpošlje o pravem času.

Upravništvo „DNEVA“.

Pozor!

Pozor!

Kdor hoče imeti lepo

električno razsvetljavo,

naj se oglasi pri trg. zastopniku

Francu Železniku,

v Ljubljani, Sodna ulica št. 6, I. nadstr.

Največja in najcenejša zaloga električnih

„Ergo Wolfram“ žarnic.

FR. P. ZAJEC

Ljubljana Stari trg 9 Ljubljana

prilaga kot prvi slovenski izprašani in oblastveno koncesionirani optik in strokovnjak svoj optični zavod.

Dalnogleda, toplotmere, in zrakomere vseh vrst.

Očala, ščipalnik natančno po zdravniškem receptu.

Cenike pošiljam na zahtevo zastonj in poštne prosto.

Lepa prilika za nakup lepe hiše

z dobro idočo gostilno in žganjetočom, ter tobakarno, lepo kletjo za vino, lepim gospodarskim poslopjem in svinjskimi hlevi; poleg tega štiri orale njiv in travnikov, ena njiva za stavlbišče, vse na jako prometni okoljini cesli, oddaljeno 5 minut od trga in železniške postaje, se takoj prodaja za 24.000 K. 6000 K pa ostane lahko vknjiženih. — Izvršilna prodaja se vrši dne 7. decembra 1912. Torej kupci pozor!

Nadaljna pojasnila daje IVAN KOSI, Smarje pri Jelšah, Spod. Štajersko.

ŠPIRIT
iz žita oddaja na debelo od 60 litrov naprej po nizki tovarniški ceni veležganjarna 250
M. ROSNER Co.
v Ljubljani, poleg pivovarne „UNION“.

KLOBUKI

moderno nakiteni, oblike, kakor vse potrebščine za : modistke prodaja ceno :

Minka Horvat

Ljubljana, Stari trg št. 21.

: Popravila točno in najceneje. :

! Pozor trgovci !

Od danes naprej se prodaja galanterijsko blago in pletenine iz konkurzne mase Ludovika Dolenca, v Prešernovi ulici pod tovarniško ceno.

Krojaštvo
Ivan Kersnič
v Ljubljani 249

Sv. Petra cesta št. 32, I. nad.

(poleg kavarnе „Avstrija“)

najnovije mode, solidno delo, zmerne nizke cene, znano pohvalna postrežba.

Brzojavka.

V italijanski kuhinji

hotela pri Maliču nasproti glavne pošte se dobe vsak dan asortirane morske ribe. Vina samo iz najboljših kleti in sicer: brionska, porenška iz agrarnega zavoda. Opolo-vino po 72 v liter za družine na dom postavljeno itd.

Teodor Kunc

Prešernova ulica 5
I. nadstropje.

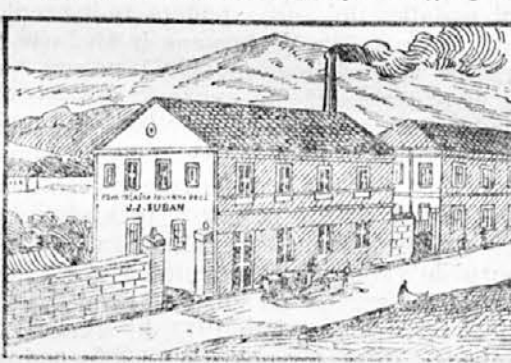

Damski modni salon
za angleška in francoska dela se priporoča.

Prva tržaška tovarna žitnih drož

(kvasa)

ki je urejena po najmodernejšem sistemu, naznanja svojim cenj. odjemalcem in vsem drugim pekovskim mojstrom in trgovcem, da je bila te dni častno odlikovana z zlatim ikolajni in križci v Rimu in Parizu in sicer za najboljše blago s ču-

dovito močjo, in za svojo izbornost trajnost.

V interesu je torej samih pekovskih mojstrov in trgovcev, da se naročajo izključno le pri omenjeni tovarni, ker dobe najboljše blago po zmerni ceni in ker obenem podpirajo narodno in slovensko obrt.

Priporočajoč se za obilna naročila beležim se z odličnim spoštovanjem lastnik tovarne

I. I. SUBAN
Trst—Vrdela.

!! Sijajna zmaga !!

v damskih raglanih.

Ravnókar dospelo čez 2000 komadov 135 cm dolgih od 20 K naprej, kateri so stali preje od 40—60 K.

Istotako znižane cene za gospode raglanov, zimskih sukenj in oblek.

„Angleško skladišče oblek“

O Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg šte. 5.

Največja zaloga ur, zlatnine in srebrnine

H. SUTTNER

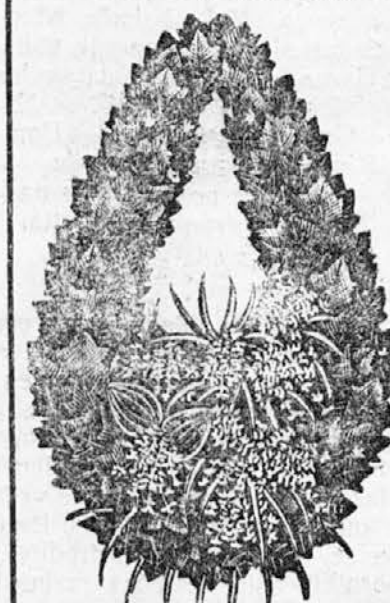
Ljubljana, Mestni trg št. 25.

Lastna potokolirana tovarna ur v Švic.

Tovarniška znamka

„IKO“

Cenik zastonj in poštne prosto.

V zalogi je vedno do 500 kosov od 2 do 60 K komad, tako da si vsakdo lahko izbere.

Ob nedeljah se dobivajo venci v isti hiši v I. nadstr.

Ustanovljeno leta 1900.

Odlikovana:

Pariz 1905 I.

London 1905.

Slavnemu občinstvu v mestu in na deželi vladno priporočam največje zalogo krasnih

nagrobni vencev in trakov

z napisi.

Zunanja naročila se izvršujejo hitro in točno.

Cene brez konkurence.

FR. IGLIČ Ljubljana, Mestni trg št. 11-12.